

Alica Rynke

NA
HRANĚ

MARENČIN PT

na hrane

ALICA RYNKE

**na
hrane**

MARENČIN PT

© Alica Rynke 2016
© Marečin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2016
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marecin@marecin.sk www.marecin.sk
Cover © Marečin Media, 2016
Design © Marta Blehová, 2016
Jazyková úprava Sylvia Sachs
553. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-659-6 (brož.)
ISBN 978-80-8114-659-6 (ePub)
ISBN 978-80-8114-659-6 (PDF)

1.

Tatiana cítila, že sa jej niekto dotýka pleca a snaží sa ju zobudiť.

„Je mi zima, nechajte ma spať,“ zamrmlala v polospánku a pritiahla si deku bližšie k telu.

„Začína svitať, musíme ísť. Ak sa nepohneme hneď,vidia nás a chytia. To chceš?“ povedalo s panikou v hlase tmavovlasé dievča a začalo hasiť malý ohník, ktorý už aj tak dohorieval.

Neviem, čo chcem, je mi zima a chce sa mi spať! počula nariekať svoj vnútorný hlas, ale trvalo to iba okamih. Niekto jej kruto stiahol z hlavy deku a hodil k nohám batoh.

„Pohnite sa, kurvy,“ zareval mužský hlas a ona nemala čas ani sa len obuť. Muž ju ťahal za zlepené vlasy a kopal do brucha. Nič nevidela, len cítila obrovskú bolesť a strach. Snažila sa vyhnúť kopancom a zároveň sa naťahovala za malým batôžtekom, v ktorom bol celý jej majetok. Počula pobežovať ostatné dievčatá, snažiacce sa rýchlo robiť, čo od nich trojica mužov, už na prvý pohľad nebezpečná, požadovala. Chcela kričať, kopať, urobiť niečo, len aby unikla trápeniu. Odporne vyzerajúci chlapík s rapavým ksichtom a malými prasacími očkami ju celou silou ťahal za ostatnými. V piesku ostávali po jej tele hlboké ryhy.

Mali za sebou dlhú, namáhavú cestu kamenistou púšťou a zdalo sa im, že už viac nevydržia. Boli smädné, hladné a veľmi nešťastné. Bez slova nasledovali trojicu prevádzačov.

„Nataša, povedz, čo by si teraz najviac chcela?“ spýtala sa potichu drobná, svetlovlasá Mariana svojej spoločníčky. Dievčatá sa držali za pás a navzájom si pomáhali pri chôdzi cez kamenné priehlbiny. Snažili sa nezaostať.

„Hm, chcela by som vaňu plnú teplej, bublinkatej vody, obrovskú čokoládovú tortu a cigaretu. Čo by som teraz dala za jednu cigaretu!“ povedala Nataša a štuchla svoju kamarátku pod rebrá. „Ale hlavne by som chcela uškrtiť tohto starca, lebo ma stále strká a bľací, aby som sa ponáhľala.“

„Pohnite, ženské, a prestaňte klábosiť,“ zavrčal muž s čiernou briadkou. „Hýbte nohami, nie jazykmi, inak vás poženiem kopancami!“

Kráčali niekoľko hodín. Slnko bolo vysoko a neskutočne páliło. Natašu rozbolela hlava. Mala pocit, že dostala úpal. Pustila Marianinu ruku, vysunula dopredu obrovské prsia a z posledných síl sa priplichtila k prevádzačovi.

„Počuj, Usub, myslíš si, že sme hlúpe? Usub nie je tvoje pravé meno, však? Ako sa v skutočnosti voláš? Odkiaľ si?“ líškala sa mu a prsiskami pritláčala na rameno. Z celej trojice vyzeral najľudskejšie. K ostatným by sa neodvážila dobrovoľne priblížiť. „Daj mi cigaretu,“ drankala.

Zrazu sa odkiaľsi spoza skaly vynorili Usubovi kumpáni.

„Ticho!“ nervózne šepkali,“ rýchlo si ľahnite, za kopcom sme zazreli hliadku,“ povedal jeden z nich.

Nataša sa plazila k dievčatám, ktoré boli ukryté v preliačine za skalou. V tejto nehostinnej púšti aspoň skaly ponúkali trochu úkrytu. Pritlačila sa k Tatiane a chytila ju za zápästie.

„Čo s nami bude, ak nás chytia?“

„Čo asi, zastrelia nás, alebo zatvoria do väzenia! Najskôr asi zastrelia, veď nemáme ani pasy,“ Mariana opatrne nakukla spoza skaly. Po prevádzáčoch nebolo ani stopy.

Slnko svietilo priamo nad ich hlavami, neskutočne sa potili a ťažko sa im dýchalo.

„Nikdy by som neverila, že v máji môže byť takáto páľava,“ vzdychla Tatiana. „Som smädná!“ Chcela ešte povedať, že sa chce vrátiť domov, ale ako by mohla. Sama sa rozhodla. Nikto ju nenútil. Vtedy ešte netušila, čo ju čaká. Myslela si, že horšie ako doma jej už byť nemôže.

Zrazu začuli strelbu. Nataša sa naľakala a začala vydávať zvuky podobné prasaciemu kvičaniu. Tatiana jej rýchlo pritlačila dlaň na ústa. V tej chvíli sa jej vynorila spomienka z detstva. Stála na dvore svojej starej matky, okolo pobehovalo niekoľko mužov so sekerami v rukách a naháňali starú prasnicu. Chúďa, snažila sa uniknúť istej smrti. Na krátkych nožičkách pobehovala z jedného kúta dvora na druhý, narazila do starej šopy a zrútila ju, sliepky a pes jej utekali z cesty. Ešte aj zranená a krvácajúca bojovala o svoj život.

Tatiana uvoľnila stuhnuté prsty a odtiahla ich z Natašinej tváre. Neprítomne pozerala na strácajúce sa červené odtlačky a čudovala sa, prečo je všade také pekelné ticho.

„Čo keby sme rozložili oheň? Je mi hrozná zima,“ ozvala sa Nataša traslávým hlasom. „Bojím sa a chcem piť.“ Stmievalo sa a začalo byť veľmi chladno. Tatiana sa upreto pozerala na predlžujúci sa tieň skaly. Pripomínal jej postavu starého perverzného suseda z domu oproti. *Kolko mohla mať vtedy rokov? Určite nie viac ako desať.*

„Čo sa deje, Táňa? Vyzeráš, akoby si chcela niekoho zabiť,“ zašepkala Mariana.

„Nič to nie je, drahá, len počúvam, či sa neblíži Usub a tí dvaja,“ potrebovala od seba odvrátiť pozornosť.

Ako sa to vlastne stalo? Snažila sa v spomienkach vrátiť do detstva. Za naším starým domom bolo veľké pole. Každé leto sme tam pásli husi a zbierali zvyšné klásky. Ujo Dodo sa tam niekedy prechádzal a pozeral sa na nás, ako sa hráme. Báli sme sa ho. Bol obrovský a mal obrovské brucho. Jedného dňa sa zastavil a spýtal sa ma, či mám rada cukríky. Ako sa to presne stalo, si nespomínam. Viem len, že mi dával cukríky často. Vždy ma zavolať k sebe domov. Sadol si na malý okrúhly stolček, postavil ma medzi svoje obrovské nožiská a stiahol mi dolu nohavičky. Ničomu som nerozumela. Ujo sa ma tam dolu dotýkal. Spomínam si, že som mu niekedy pocikala ruku, ale jemu sa to páčilo. Nemala som ho rada,

bála som sa ho, ale dával mi cukríky. Potom zrazu zmizol. Dúfam, že ho niekto prepichol.

„Táňa, počuješ? Niekto sa blíži, počujem vŕzgať kamene,“ trasľavo sa ozvala Nataša.

„Ticho, ticho,“ zašepkala aj Mariana.

Zmŕznuté, takmer mŕtve od strachu čakali, kto sa objaví.

„Usub, nikdy by som si nemyslela, že sa poteším, keď ťa uvidím,“ Nataša hystericky zakvílila, ale neodvážila sa ani pohnúť. „Čo sa stalo? Kde sú ostatní? Čo pohraničná hliadka?“

„Zbavili sme sa ich, ale nebolo to ľahké. Naviedli sme ich na stopu pašerákov alkoholu. Viem, kde si niekedy ukrývajú pašovaný tovar. Mali sme z pekla šťastie, ale odteraz budeme kráčať len v noci. Ešte niekoľko dní vás budeme mať na krku a potom vás odovzdáme ďalej.“

Nataša už nedokázala držať jazyk za zubami. „My sme sa vás neprosili, veď ste určite dostali dobre zaplatené,“ kričala.

„Čuš, krava, to nie je tvoja vec,“ ozval sa prichádzajúci muž. Zdalo sa, že on je vodcom tejto svorky tmavých mužov. To on im zobral pasy. Veľa toho nenahovoril, všetko riešil kopancami. Najlepšie bolo držať sa od neho ďalej.

Čakala ich náročná a dlhá cesta naprieč suchou, kamenistou púšťou. Nevedeli, či ich na jej konci čaká niečo lepšie ako spoločnosť týchto zabijakov. Ale nemali na výber. Bolo príliš neskoro. Všetky tri dúfali, že ich námaha nie je márna, že ich na druhej strane hranice čaká lepší život.

2.

„Táňa, ty si taká peknučká a múdra. Mala si ostať doma, vydať sa, mať deti, starať sa o rodinu,“ zamrmlala Nataša. „Čo myslíš, čo s nami bude?“

Tatiana si už najmenej stokrát povedala, že mala ostať radšej doma. *Doma? Matka je alkoholická, neschopná starať sa o svoje deti, zarábajúca peniaze na ulici. Teraz už len ako žobráčka, veď kto by ju chcel. Otec to nevydržal, radšej sa obesil a jej nechal na starosť päť mladších súrodencov. Chudák maličký Rigo, má iba šesť.*

Musela sa takto rozhodnúť, aby pomohla súrodencom. Bude pracovať ako chyžná v hoteli, variť, čokoľvek, len aby sa malým doma lepšie žilo. Znovu si spomenula na uja Doda a zamračila sa. Musí konečne na to zabudnúť.

Noc bola veľmi tmavá. Niekedy mali pocit, že kráčajú do kruhu. Nataša nebola zvyknutá na dlhý pochod, neustále sa sťažovala.

Konečne začalo svitať. Sadli si na nízke ploské kamene, aby si oddýchli.

„Tu ostaneme,“ oznámil s ruským prízvukom tretí z mužov. „Usub s veliteľom išli na prieskum. Chodte spať! V noci nás čaká náročný prechod cez priesmyk,“ zamrmlal ešte pomedzi zuby.

Ľahli si na skalnatú zem.

„Mariana, akej farby sú tvoje vlasy, však čier-

ne?“ žartovala Nataša a na tvári sa jej objavil krivý úsmev. Marianine dlhé svetlé vlasy boli neskutočne špinavé, vyzerali čierne.

„Keď sa dostaneme na druhú stranu, hneď sa okúpeme,“ povedala Mariana.

„... a dáme si čokoládovú tortu,“ dodala Tatiana.

„Oh, nie, najskôr si zapálime cigaretu. Kúpeľ a torta počkajú.“

Nataša s Marianou rýchlo zaspali. Počula ich pravidelné dýchanie. O niekoľko metrov ďalej sa rozložili ich sprievodcovia. Len pred chvíľou sa vrátili z obchôdzky. Jeden z nich, zdalo sa, že Usub, stál na stráži a fajčil, ostatní dvaja opretekly chrápali. Vedela však, že keby sa niekto priblížil, hneď by boli hore.

„Jeden, dva, desať, tridsať,“ rátala hviezdy. Nedalo sa jej zaspáť. Zrazu dostala strach. Cítila neskutočnú triašku. Po chrbte jej stekal studený pot. Rýchlo sa postavila a začala potichu prechádzať okolo miesta, kde sa utáborili. Drobné, zakrpatené kríčky jej jemne praskali pod nohami. Snažila sa stúpať na ploské, vetrom obrúsené kamene a tak sa im vyhnúť.

„Choď spať,“ zašomral Usub a odvrátil sa od nej. *Táto je nejaká iná, myslel si, tejto bude škoda.* Cez hranicu už previedol veľa mladých žien a dievčat, ktoré si mysleli, že ich na druhej strane čaká zázračný život, ale nikdy nič ani k jednej necítil. Až teraz. Až táto štíhla dievčina s hnedými zvlnenými vlasmi a hnedými očami mu nejako počarila. Nikdy sa nestažuje, nikdy

nič nechce, zdá sa, ako keby bola myslou vo svojom vlastnom svete.

„Usub, povedz, je tam veľa hotelov, na druhej strane? Nájdeme si prácu? Čo polícia? Vybavíte nám pracovné povolenie?“

„Drž hubu a choď spať,“ snažil sa, aby mu hlas znel tvrdo a nebezpečne.

Ani sa nepohla.

„Tak zmizni už!“ hodil po nej malý plošký kameň.

Ráno sa zobudila celá dolámaná, nedalo sa jej poriadne otočiť hlavu a pravý členok mala veľmi opuchnutý.

„Nepamätám sa, že by som včera zle stúpila,“ sťažovala sa Mariane. Dievčatá sa skamarátili ešte v prístave, keď čakali na prevádzáčov. Ani jedna nemala peniaze na hotel, tak si ľahli na tvrdú lavičku na pláži. Riskovali, hlavne Mariana, ktorej blond vlasy žiarili ako slnko. Hneď bolo jasné, že do toho južanského sveta nepatrí.

Nespali dlho, keď sa pred nimi zjavil starý hrbatý muž a nútil ich, aby si hneď zakryli hlavy a hodil im nejaké staré handry. Šaty určite neboli nikdy prané, smrdeli ako zdochnuté ryby, ktoré voda vyhodila na breh pri ich nohách. Ešte aj teraz cítila ten otrasný pach.

„Poďte sem, vy dve!“ zakričal vodca na Marianu a Tatianu. „Čaká nás náročná noc. Budeme prechádzať územím, kde hliadkujú vojaci. Ak budete robiť, čo vám poviem, toto bude váš posledný úsek cesty. Zajtra na poludnie do-

razíme do Ber-Shevy a tam si vás vyzdvihnú,“ tvárou sa mu mihol víťazný úsmev.

„Kde je Nataša? Tatiana, videla si, ktorým smerom išla?“

„Nie, už vedľa mňa neležala, keď som sa zobudila. Asi potrebovala súkromie a o chvíľu sa vráti. Pripravme sa na dlhú, namáhavú cestu, Táňa. Na jej konci nás čaká čokoládová torta,“ zachichotali sa a začali obzerat' po Nataši.

Našli ju polomŕtvu, schúlenú do kľbka, asi päťdesiat metrov od miesta, kde spali. Pozerala na ne sklenými očami a takmer nedýchala.

„Čo sa stalo?“ Mariana sa rozplakala a chytila Natašu za studenú ruku. „Čo ti je, drahá? Čo mám urobiť, čo mám urobiť?“ neustále opakovala a uprela na Tatianu prosebný pohľad. „Urob niečo! Bež po nich! Nestoj tu ako stĺp!“

Tatiana nebola schopná urobiť ani krok. Vypliešťala oči na niečo v piesku.

„Čo čumíš, tak bež! Musíme jej pomôcť!“ znovu na ňu zarevala.

Našťastie muži na jej krik hneď pribehli a naklonili sa nad úbohú omdlievajúcu dievčinu. Všetci traja sa pozreli tým istým smerom ako Tatiana.

„Pozri sem, to bol had,“ Usub ukazoval na odtlačok v piesku. „Schoval sa do tejto diery. Vidíte tú dlhú stopu vedúcu od Nataši týmto smerom? Vyrušila ho, keď išla na záchod. Had bol ukrytý pod pieskom, nemohla ho zbadať.“

„Mala si ho všimnúť, je to jej smola,“ po-

vedal vodca a pobral sa k ich batohom. „Odchádzame!“ zavelil.

„Nemôžete ju tu takto nechať, to by bola vražda,“ konečne sa trasľavým hlasom ozvala aj Tatiana a pokúsila sa prikryť priateľku svojím roztrhaným svetrom.

„My ostávame tu a nepohneme sa, kým Nataši nebude lepšie,“ zakvílila Mariana.

„Hlupaňa, ty ničomu nerozumieš!“ vodca pribehol naspäť a začal ju kopať. Schmatol ju za vlasy a ťahal po piesku a kameňoch za sebou. Mariana mala pocit, akoby sa jej do tela zaboďovalo tisíc nožov a rezalo ju na malé kúsky. Ale to nebolo nič proti vnútornej bolesti, ktorá jej stisla srdce.

„Neuplynie ani päť hodín a zomrie. Jed účinkuje rýchlo. Už sa dostal do krvi a všetkých orgánov,“ dodal ešte, keď si hádzal na plece Natašin batoh. „Nedá sa jej pomôcť,“ zavrčal.

„Možno bude mať šťastie a ešte predtým ju roztrhajú hyeny alebo púštne vlky,“ hrubo dodal muž s ruským prízvukom. „Aby to šľak trafil! Taká smola! Prišli sme o balík peňazí!“ zahromžil.

3.

Posledný úsek strastiplnej cesty si pamätala len matne. Ťažko sa jej kráčalo, členok mala opuchnutý, ale jej nič nevadilo. Nevšimla si, že

zakrpatené kríky začínajú mať zelenšiu farbu a sú vyššie, že piesku ubúda a krajina má živší nádych. Myslela na úbohú Natašu, nechanú napospas smrti v nehostinnej púšti. Nikdy nezabudne na odtlačok tela veľkého hada v piesku. Ešte dlho ju bude mátať v snoch.

Nadránom vodca konečne zavelil stáť. Na smrť unavené klesli na malý trávnik. Ani si nevedomili, že ležia na tráve a nie na piesku. Boli ako slepé a hluché, nič okolo seba nevnímali.

„Táňa, chceš sa napiť? Ešte tu ostalo trochu studeného čaju.“

Len si omočila popraskané pery a vrátila ploškú fľašku Mariane. Zrazu počuli mužské hlasy. Nerozumeli, čo hovoria, ale zdalo sa im, že sa hádajú. Keď sa priblížili, videli, že majú oblečenie dlhé košeľe siahajúce až po zem a na hlavách zvláštne čiapky.

„Vaša cesta tu končí,“ povedal Usub a pozrel na Tatianu. „Čo bude s vami ďalej, rozhodnú tamtí,“ kývol hlavou k dvojici cudzincov. Chcel ešte niečo povedať, ale len zmraštil čelo, prihrbil sa a vzdialil. Nerozumel sám sebe. *Čo sa to s ním deje? Prečo mu trhá srdce pri predstave, že toto dievča už nikdy neuvidí?*

Muži im hodili dva malé balíčky. „Toto si oblečte,“ povedal ten starší a otočil sa im chrbtom. Potom ukázal na starú Fordku. „Sadnite si dozadu a buďte ticho.“

Začínalo svitať. V diaľke videli obydlie čiastočne zakryté stromami. Netrvalo dlho a odbočili na pevnú asfaltovú cestu. Bolo cítiť, že

sa kolesá auta už nezabárajú do piesku, ale idú hladko.

Táňa sedela na zemi, snažila sa chytiť držadla na pravej strane. Cez malý otvor v plachte videla, že krajina, ktorou prechádzajú je šedivá, pustá. Občas popri nich prefrčalo auto, ale nikde nevideli žiadny motel alebo hoci len čerpaciu stanicu.

„Táňa, čo myslíš, kam nás to vezú? Tu nie sú žiadne mestá! Keby sme videli aspoň nejaké obydlia! Dúfam, že nás nechcú zabiť!“ vzdychla Mariana a oprela si hlavu o Tatianino plece.

„Nebud' hlúpa, netrepali by nás takú dlhú cestu, aby nás nakoniec zabili. Mám podozrenie, že nás chcú predať!“

„Ak uvidím policajta, začnem kričať. Zachránia nás.“

„Hej, zachránia a pošlú späť domov. Bez pasu, bez peňazí, bez ničoho! Ja som prišla dobrovoľne, Marianka, zaplatili mi. Kúpila som jedlo a oblečenie pre súrodencov a ešte aj nechala niečo mame. Teraz to musím zarobiť späť. A ešte viac, aby sme sa už nikdy nemuseli trápiť! Rozumieš?“

„Mne nedali žiadne peniaze. Ja nič nedlhujem. Som voľná, môžem ísť, kam chcem.“

„Tak im to skús vysvetliť. Myslíš, že ti dovoľia odísť? Zobrali ti pas a všetky cennosti. Nemáš nič, tak ako ani ja,“ znovu nešťastne vzdychla.

Dievčatá sa pevne objali, zatvorili oči a pokúsili sa zdiemnuť si. Kolesá auta vydávali monotónny zvuk, ktorý ich uspával. Namáhavá, vysilujúca cesta púšťou, spomienky na nešťastnú Natašu

zanechanú napospas hyenám, a aj ich vlastné nešťastie spôsobili, že sa cítili neschopné akéhokoľvek odporu. Dúfali, že sa to skoro zmení a budú voľné.

Auto zrazu prudko zabrzdilo a ich hodilo do prednej časti, kde boli naukladané veľké škatule. Vrchné na ne popadali a celkom zakryli spiacu Marianu. Tatiana si buchla hlavu o železnú tyč, trčiacu odkiaľsi z bočnej časti, ale rýchlo začala vnímať, čo sa okolo deje. Cez odkrývajúcu sa plachtu uvidela jasnú hviezdnu oblohu. Takú nádhernú, až sa jej do očí nahrnuli slzy.

„Táňa, čo sa deje?“ Mariana sa konečne vymotala spod škatúl.

„Si v poriadku, drahá?“ spýtala sa miesto odpovede.

Ako zhyponotizované pozerali na bradatého muža, ktorý na ne svietil baterkou. Tatiane pripomínal Ježišovho učeníka z obrázku zo svätej knihy, ktorú kedysi dávno čítala. Necítila žiadny strach, len sa jej v krku urobila obrovská hrča slín a nevedela ich prehltnúť.

Muž im prikázal, aby vyšli von. Jeho hlas bol tichý, ale nástojčivý, a aj keď nič nerozumeli, nebolo ťažké pochopiť, čo od nich žiada.

Táňa celkom zabudla na boľavý členok a vyskočila. V tej chvíli pocítila obrovskú bolesť a keby ju starý muž nezachytil, bola by sa vystrela na zem. Mariana sa tiež vyteperila z auta a pritísila sa k Tatiane. Pochytil ich obrovský strach. Bez akéhokoľvek varovania k nim priskočili dvaja zahalení muži, ktorých dovtedy

nevideli, a surovo ich od seba odtrhli. Marianu hodili do tmavého, neosvetleného auta a naskočili dnu. Potom už počula len zúfalý krik, ktorý sa v diaľke rýchlo strácal.

4.

Tatiana tam len stála a zrazu nič necítila. Ani strach, ani obavy z budúcnosti, nič. Len obrovskú ľahostajnosť k svojmu ďalšiemu osudu. Uvedomila si, aká bola naivná, že verila v lepší život. *Mala ostať doma*, hučalo jej v ušiach. *Všetko by bolo lepšie ako to, čo ju teraz čaká. Umrie. Sama, v cudzej krajine, zabudnutá. Ani pes po nej neštekne.*

Niekoľko ju potiahol za rukáv a do tváre jej zasvietili baterkou. Nasilu otvorila oči. Videla, že bradatý muž pripomínajúci svätého nebol vôbec starý. Dlhá brada, smiešna čiapka a dlhá košeľa budili dojem, že to musí byť starec. Rukou jej naznačil, aby sa vrátila k autu a sadla si dovnútra. Apaticky, bez odporu urobila, čo jej kázal. Lahla si na špinavú, studenú dlážku auta, zakrútila sa do šálu, ktorý tu Mariana nechala, a zaspala. Ťažko, prerývano dýchala, ale aspoň nemusela rozmýšľať. Na chvíľu nemusela cítiť tú hlbokú bezmocnosť, ktorá jej trhala srdce.

Keď sa zobudila, bolo už vidno. Fordka bola zaparkovaná pred starým, ošarpaným prízemným domom. *Práca v hoteli ma asi nečaká*, pove-